କଲେଜିଏଟ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗର ଉପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ

(ପ୍ରଶାସନ), ମାଡ୍ରାସ

ବନାମ

ଏସ୍. ନାଗୁର ମୀରା

ଫେବୃଆରୀ 24,1995

[ବି. ପି. ଜୀବନ ରେଡ୍ଡି ଏବଂ କେ. ଏସ୍. ପରିପୋରନନ୍, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, 1950: ଅନୁଚ୍ଛେଦ 311 (2) ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରାବଧାନ ଖଣ୍ଡ (a) - ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଆଚରଣ ଏକ ଅପରାଧିକ ଅଭିଯୋଗରେ ତାଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲା - କେବଳ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ସ୍ଥଗିତ ଥିବାରୁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ବାଧା ନାହିଁ।

ସେବା ଆଇନ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ - ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରିବା - ଚାକିରିରୁ ବରଖାସ୍ତ - କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ - ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଆଚରଣ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ - ଦଣ୍ଡାଦେଶର ନିଲମ୍ବନ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ବାରଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ - ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ପରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ - ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା, କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ବ୍ୟର୍ଥ କରେ ନାହିଁ - ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯିବ ଏବଂ ତା' ପରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଦେଶ ଦିଆଯିବ – ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଜାରି ହେଲା।

ଉତ୍ତରଦାତା ଆଞ୍ଚଳିକ ଉପ-ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ କଲେଜିଏଟ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ଅଧୀକ୍ଷକ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ଦୁର୍ନୀତି ଅଭିଯୋଗରେ ତାଙ୍କୁ IPC ଧାରା 420 ଏବଂ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 ଅନୁଯାୟୀ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏକ ବର୍ଷ R.I. ଏବଂ 1000 ଟଙ୍କା ଜରିମାନା କରାଯାଇଥିଲା । ଅଭିଯୋଗ ଥିଲା ଯେ ସେ ଚାକିରିର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ 10,000 ଟଙ୍କା ପାଇଥିଲେ । ଅପିଲ ପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖି ତାଙ୍କୁ ଜାମିନ ମୁକ୍ତ କରିଥିଲେ ।

ଅପିଲକାରୀ-ନିଯୁକ୍ତିଦାତା ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଏକ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ ଜାରି କରିଥିଲେ ଯେ ଫୌଜଦାରୀ ଅଦାଲତ ଦ୍ଵାରା ତାଙ୍କ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ତାଙ୍କୁ କାହିଁକି ଚାକିରିରୁ ବରଖାସ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ନୋଟିସରେ ଏହା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଯଦିଓ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯାଇଥିଲା ତଥାପି ଦଣ୍ଡାଦେଶ ବଳବତ୍ତର ରହିଛି ।

ଉତ୍ତରଦାତା, ରାଜ୍ୟ ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କୁ ଅପିଲ କରିଥିଲେ ଯାହା କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସକୁ ରଦ୍ଦ କରିଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ଏହି ଅପିଲ ।

ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ :1. ଧାରା 389 (1) Cr.P.C. "ଦଣ୍ଡାଦେଶ କିମ୍ବା ଆଦେଶ ନିଷ୍ପାଦନକୁ" ସ୍ଥଗିତ ରଖିବା ବିଷୟରେ କୁହେ, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ନିଲମ୍ବନ ବିଷୟରେ କୁହେ ନାହିଁ । ତଥାପି, ଏହା କହିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରେ ଯେ କେତେକ ପରିସ୍ଥିତିରେ, ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବାର କ୍ଷମତା ଥାଇପାରେ । ତେବେ, ଧାରା 311 (2) ର ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରାବଧାନର ଖଣ୍ଡ (a) ପାଇଁ ଯାହା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତାହା ହେଉଛି "ଆଚରଣ ଯାହା ଏକ ଅପରାଧିକ ଅଭିଯୋଗରେ ତାଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲା" ଏବଂ ଆଚରଣକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବାର କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ନାହିଁ । ଫୌଜଦାରୀ ଅଦାଲତ ଦ୍ଵାରା ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିବା ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଏବଂ ବରଖାସ୍ତ, ଅପସାରଣ କିମ୍ବା ପଦବୀ ହ୍ରାସ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା କେବଳ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦଣ୍ଡ କିମ୍ବା ଆଦେଶ ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯାଇଛି କିମ୍ବା ଏହି ଆଧାରରେ ବାରଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ ଯେ ଉକ୍ତ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ-ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଅପିଲ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ।

ରାମ ନାରଙ୍ଗ ବନାମ ରମେଶ ନାରଙ୍ଗ, (1995) 1 J.T. 515, ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇଛି ।

2. ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ମତ ହେଉଛି ଯେ ଦଣ୍ଡବିଧାନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅପିଲର ସମାଧାନ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଧାରା 311 (2) ର ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରାବଧାନର ଖଣ୍ଡ (a) ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ । ଏପରି ସମସ୍ତ ମାମଲାରେ ଅଧିକ ଉପଯୁକ୍ତ ଉପାୟ ହେଉଛି ଧାରା 311 (2) ର ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରାବଧାନର ଖଣ୍ଡ (a) ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା, ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଫୌଜଦାରୀ ଅଭିଯୋଗରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ଯଥାସ୍ଥିତି ଅପିଲ

କିମ୍ବା ପୁନରୀକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା ନକରିବା : ଯଦି, ତଥାପି, ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ-ଅଭିଯୁକ୍ତ ଅପିଲ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ଆଦେଶ ସର୍ବଦା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ଯଦି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ପୁନଃସ୍ଥାପିତ କରାଯାଏ, ତେବେ ସେ ସେହି ସମସ୍ତ ସୁବିଧା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ଯାହା ସେ ଚାକିରିରେ ରହିଥିଲେ ପାଇଥାନ୍ତେ । ଆବେଦନ, ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରତିକାର ଶେଷ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରିବା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ହେବ ନାହିଁ, କାରଣ ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଫୌଜଦାରୀ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଏକ ଗୁରୁତର ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ସେବା ଜାରି ରଖିବା । ଧାରା 311 (2) ର ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରାବଧାନର ଖଣ୍ଡ (a) ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କେବଳ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ଯେଉଁଠାରେ ତାଙ୍କ ଦଣ୍ଡବିଧାନର କାରଣ ହୋଇଥିବା ଆଚରଣ ଏପରି ଯେ ଏହା ଧାରା 311 (2) ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ତିନୋଟି ପ୍ରମୁଖ ଦଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସିଟି ପାଇବାର ଯୋଗ୍ୟ ।

ଶଙ୍କରଦାସ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ, [1985] 2 S.C.R. 358, ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା ।

3. ଯାହା ପ୍ରକୃତରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତାହା ହେଉଛି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଆଚରଣ ଯାହା ଏକ ଫୌଜଦାରୀ ଅଭିଯୋଗରେ ତାଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଛି । ସାନି ମାମଲାରେ, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଏକ ଫୌଜଦାରୀ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଦୁର୍ନୀତି ଅଭିଯୋଗରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଛି । ଅପିଲ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଉକ୍ତ ଦଣ୍ଡବିଧାନ ଖାରଜ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଚାକିରିରେ ରଖିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଯଦି ସେ ଅପିଲ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ସଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ମାମଲାର ସମୀକ୍ଷା ସର୍ବଦା ଏପରି ଭାବରେ କରାଯାଇପାରିବ ଯେ ସେ କୌଣସି ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ଭୋଗିବେ ନାହିଁ ।

4. ଫୌଜଦାରୀ ଅଦାଲତ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବା ପରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି-ଏବଂ ଯେକୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ବିଳମ୍ବ ଏପରି ନୁହେଁ ଯେ ନିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ବ୍ୟର୍ଥ କରିବ ।

5. ଯେହେତୁ ଅପିଲକାରୀ ନିଜେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 311 (2) ର ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରାବଧାନର ଖଣ୍ଡ (a) ଅନୁଯାୟୀ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ ଜାରି କରିବାକୁ ବାଛିଛନ୍ତି, ତେଣୁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଚାରି ସପ୍ତାହ ସମୟ

ଦିଆଯାଇଛି । ଅପିଲକାରୀ ଏହା ପରେ ଏପରି ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାକୁ ସ୍ୱାଧୀନ ଅଟନ୍ତି ଯାହା ପରିସ୍ଥିତିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିବ ।

ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 2992/1995 ।

O.A. ସଂଖ୍ୟା 6851/1994 ରେ ତାମିଲନାଡୁ ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର 4.4.94 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ରୁଥାମ ଅରୁଣା ଆଣ୍ଡ କୋ. ପାଇଁ ଏ. ମାରିୟାରପୁଥମ ।

ଉତ୍ତରଦାତା ଙ୍କ ପାଇଁ ଏ. ଭି. ରଙ୍ଗମ୍ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ବି. ପି. ଜୀବନ ରେଡ୍ଡୀ, ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା । ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଓକିଲଙ୍କୁ ଶୁଣିଲେ ।

ଉତ୍ତରଦାତା 1986 ମସିହାରେ ମଦୁରାଇରେ ଆଞ୍ଚଳିକ ଉପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ କଲେଜିଏଟ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ଅଧୀକ୍ଷକ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଦୁର୍ନୀତି ଅଭିଯୋଗ ଆସିଥିଲା । ଉକ୍ତ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକୁ ସତ୍ୟ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇ, ସତର୍କତା ଏବଂ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ତଦନ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ତଦନୁସାରେ, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ମଦୁରାଇର ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟିକ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା, ଯିଏ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା 420 ଏବଂ ଦୁର୍ନୀତି ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ତରଦାତା ଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ । ଅଭିଯୋଗ ଥିଲା ଯେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ବିଜୟ କୁମାର ନାମକ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଚାକିରି ସୁରକ୍ଷିତ କରିବାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିବାରୁ 10,000 ଟଙ୍କା ମିଳିଥିଲା । ତାଙ୍କୁ ଏକ ବର୍ଷ ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡ କରାଯିବା ସହିତ 1,000 ଟଙ୍କା ଜୋରିମାନା କରାଯାଇଥିଲା । ଉତ୍ତରଦାତା ଉପରୋକ୍ତ ଦଣ୍ଡବିଧାନ ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଅପିଲ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ 14.2.1991 ରେ,ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଉପରେ ଲାଗୁ ହୋଇଥିବା ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଜାମିନ ମୁକ୍ତ କରିଥିଲେ ।

1993 ମସିହା ଅକ୍ଟୋବର 27 ତାରିଖରେ କଲେଜିଏଟ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗର ଉପ-ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଉତ୍ତରଦାତା ଏକ ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରି ତାଙ୍କୁ କାରଣ ଦର୍ଶାଇବାକୁ କହିଥିଲେ ଯେ ଫୌଜଦାରୀ

ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ପରେ ତାଙ୍କୁ କାହିଁକି ଚାକିରିରୁ ବରଖାସ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଯେହେତୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କେବଳ ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିଛନ୍ତି, ତାଙ୍କ ଦଣ୍ଡବିଧାନ ଏବେବି ବଳବତ୍ତର ରହିଛି । ଏହି ନୋଟିସରେ ସେହି ଅପରାଧର ପ୍ରକୃତି ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି, ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତା ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ।

କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ ପାଇବା ପରେ, ଉତ୍ତରଦାତା ତାମିଲନାଡୁ ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ସମ୍ମୁଖରେ ମୂଳ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 6851/ 1993 ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ନିବେଦନ, ଯାହା ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମର୍ଥନ କରାଯାଇଛି, ତାହା ହେଉଛି ଯେ ଯେହେତୁ ଫୌଜଦାରୀ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ଉପରେ ଲାଗୁ ହୋଇଥିବା ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ (ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ) ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯାଇଛି, ତେଣୁ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 311 (2) ର ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରାବଧାନର ଖଣ୍ଡ (କ) ଅନୁଯାୟୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ସନ୍ଦର୍ଭରେ ତାଙ୍କ ସେବା ସମାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ନିମ୍ନଲିଖିତ କାରଣ ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଉପରୋକ୍ତ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସକୁ ରଦ୍ଦ କରିଛନ୍ତି :

> " ତେଣୁ, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଥରେ ଅପିଲ ଗ୍ରହଣ କରି ଦଣ୍ଡାଦେଶ ସ୍ଥଗିତ ହୋଇଗଲା ପରେ, ନିମ୍ନ ଅଦାଲତର ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ଯାହା ଅପିଲକାରୀଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବ ଏବଂ ଦଣ୍ଡରେ ଶେଷ ହୋଇଥିଲା, ତାହା ଅପିଲେଟ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଜାରି ରହିଛି ଏବଂ ଏହା କେବଳ ସେତେବେଳେ ସମାପ୍ତ ହୋଇପାରିବ ଯେତେବେଳେ ଅପିଲେଟ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ ହୁଏ । ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପିଲକାରୀ T.N.C.S (C.C.A.)ର ନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତଥାପି ଆଉ ଏକ ତ୍ରୁଟି ହେଉଛି ଯେ ନିମ୍ନ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଅଭିଯୁକ୍ତ ଆକ୍ଷେପିତ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ ଜାରି କରିବାରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ଏବଂ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ପାରିତ ହେବାର ଦୁଇ ବର୍ଷ ଏବଂ ଆଠ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଛି । ଏହି ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ହୋଇନାହିଁ । ତେଣୁ, ଅପିଲକାରୀ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ ଆଇନରେ ସ୍ଥାୟୀ ନୁହେଁ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଫୌଜଦାରୀ ଅପିଲକୁ ସମାଧାନ କରନ୍ତି ।

ଉକ୍ତ ଆଦେଶର ସଠିକତା ଉପରେ କଲେଜିଏଟ ଶିକ୍ଷାର ଉପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଏହି ଅପିଲ ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇଛନ୍ତି ।

ଧାରା 311 (2) ଘୋଷଣା କରେ ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି, ଯିଏକି ସଂଘର ପ୍ରଶାସନିକ ସେବା କିମ୍ବା ଅଖିଳ ଭାରତୀୟ ସେବା କିମ୍ବା କୌଣସି ରାଜ୍ୟର ପ୍ରଶାସନିକ ସେବାର ସଦସ୍ୟ କିମ୍ବା ସଂଘ କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ଅଧୀନରେ ପ୍ରଶାସନିକ ପଦବୀ ଧାରଣ କରନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ବରଖାସ୍ତ, ଅପସାରଣ କିମ୍ବା ପଦବୀରେ ହ୍ରାସ କରାଯିବ ନାହିଁ, କେବଳ ଏକ ତଦନ୍ତ ପରେ ଯେଉଁଥିରେ ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ହୋଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ ବିଷୟରେ ଅବଗତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ସେହି ଅଭିଯୋଗ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଶୁଣାଣିର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯାଇଛି । ତେବେ, ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରାବଧାନରେ ଉକ୍ତ ନିୟମର ତିନୋଟି ବ୍ୟତିକ୍ରମ ରହିଛି । ଖଣ୍ଡ (a) ଅଧୀନରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ପ୍ରଥମ ବ୍ୟତିକ୍ରମକୁ ନେଇ ଆମେ ଚିନ୍ତିତ । ଯେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ, ଦ୍ୱିତୀୟ ସର୍ତ୍ତାବଳୀଟି ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା :

> " ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଏହି ଧାରା ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ-(a) ଯେଉଁଠାରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଆଚରଣ ଆଧାରରେ ବରଖାସ୍ତ କିମ୍ବା ହଟାଇ ଦିଆଯାଇଛି କିମ୍ବା ପଦବୀରେ ହ୍ରାସ କରାଯାଇଛି ଯାହା ଏକ ଫୌଜଦାରୀ ଅଭିଯୋଗରେ ତାଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଛି ।

ଏହି ଖଣ୍ଡ,ଏହା ଧ୍ୟାନ ଦେବା ପାଇଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ, "ଆଚରଣ ଯାହା ଏକ ଫୌଜଦାରୀ ଅଭିଯୋଗରେ ତାଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଛି" ବିଷୟରେ କୁହେ । ଏଥିରେ ଦଣ୍ଡାଦେଶ କିମ୍ବା ଦଣ୍ଡ ବିଷୟରେ କିଛି କୁହାଯାଇନାହିଁ । କେବଳ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ସ୍ଥଗିତ ଏବଂ/କିମ୍ବା ଅଭିଯୁକ୍ତ ଜାମିନ ମୁକ୍ତ ହୋଇଥିବାରୁ, ଦଣ୍ଡାଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ବନ୍ଦ ହୁଏ ନାହିଁ । ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 ର ଧାରା 389 ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଆଦେଶ ଦେବାକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ ଯେ ଅପିଲ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବାବେଳେ "ଦଣ୍ଡାଦେଶ କିମ୍ବା ଆଦେଶର ନିଷ୍ପାଦନକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯିବ ଏବଂ ଯଦି ସେ କାରାବରଣରେ ଅଛନ୍ତି ଯେ ତାଙ୍କୁ ଜାମିନ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ନିଜ ବନ୍ଧନରେ ମୁକ୍ତ କରାଯିବ ।" ଧାରା 389 (1), ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ, "ଦଣ୍ଡାଦେଶ କିମ୍ବା ଆଦେଶ ନିଷ୍ପାଦନକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବା" ବିଷୟରେ କୁହେ, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ନିଲମ୍ବନ ବିଷୟରେ କୁହେ ନାହିଁ । ତଥାପି, ଏହା କହିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରେ ଯେ କେତେକ ପରିସ୍ଥିତିରେ, ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପାଖରେ ଦଣ୍ଡବିଧାନକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବା କ୍ଷମତା ମଧ୍ୟ ଥାଇପାରେ-ନିକଟରେ ରାମ ନାରଙ୍ଗ ବନାମ ରମେଶ ନାରଙ୍ଗ (1995) 1 J.T. 515 ରେ ଆଲୋଚନା ହୋଇଥିବା ଏକ ଦିଗ । ପୃଷ୍ଠା 524 ଏବଂ 525 ରେ, ଧାରା 389 ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ଥିତି ଏହିପରି କୁହାଯାଇଛି :

> " ଧାରା 389 (1) ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଆଦେଶ ଦେବା ପାଇଁ କ୍ଷମତାଭୁକ୍ତ କରେ ଯେ ଦଣ୍ଡାଦେଶ କିମ୍ବା ଆଦେଶର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାକୁ ଅପିଲ

ବିଚାରାଧୀନ ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯିବ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଯାହା ସ୍ଥଗିତ କରାଯାଇପାରିବ ତାହା ହେଉଛି ଦଣ୍ଡାଦେଶର ନିଷ୍ପାଦନ କିମ୍ବା ଆଦେଶ ନିଷ୍ପାଦନ । ଧାରା 389 (1) ରେ ଥିବା 'ଆଦେଶ' କ'ଣ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ଦିଏ ଯେ ସେ ଆଦେଶ ଦେଇପାରିବେ ଯେ ଦଣ୍ଡାଦେଶ କିମ୍ବା ଆଦେଶର ନିଷ୍ପାଦନକୁ ଅପିଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ଥଗିତ ରଖାଯିବ ? ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଯାହା ସ୍ଥଗିତ କରାଯାଇପାରିବ ତାହା ହେଉଛି ଦଣ୍ଡାଦେଶର ନିଷ୍ପାଦନ କିମ୍ବା ଆଦେଶ ନିଷ୍ପାଦନ । ଧାରା 389 (1) ରେ 'ଆଦେଶ' ର ଅର୍ଥ କ 'ଣ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ଆଦେଶ କିମ୍ବା ଧାରା 357 କିମ୍ବା 360 କିମ୍ବା ସଂହିତା ଅନୁଯାୟୀ ସମାନ ଆଦେଶ ? ସ୍ପଷ୍ଟତଃ, ଧାରା 389 (1) ରେ ସୂଚିତ ଆଦେଶ ନିଷ୍ପାଦନ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ଏକ ଆଦେଶ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଦଣ୍ଡାଦେଶର ଏକ ଆଦେଶ ନିଜେ ସଂହିତା ଅନୁଯାୟୀ ନିଷ୍ପାଦନ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ନୁହେଁ । ଏହା ଦଣ୍ଡାଦେଶ କିମ୍ବା କ୍ଷତିପୂରଣ ଆଦେଶ କରିବା କିମ୍ବା ଜୋରିମାନା ଲାଗୁ କରିବା କିମ୍ବା ପରୀକ୍ଷଣ ଉପରେ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆଦେଶ ଯାହା ନିଷ୍ପାଦନଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ଯଦି ନିଲମ୍ବିତ ନହୁଏ, ତେବେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପାଦନ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ..... କେତେକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଦଣ୍ଡାଦେଶର ଆଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇପାରିବ, ଏହି ଅର୍ଥରେ, ଏହା ସାନି ମାମଲା ପରି ଅଯୋଗ୍ୟ ହୋଇପାରେ । ଏପରି ସ୍ଥିତିରେ ସଂହିତାର ଧାରା 389 (1) ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇପାରିବ । ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଅପିଲେଟ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୃଷ୍ଟି ବିଶେଷ ଭାବରେ ସେହି ପରିଣାମ ପ୍ରତି ଆକର୍ଷଣ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସେ ସମସ୍ୟା ଉପରେ ନିଜର ମନ ପ୍ରୟୋଗ କରିପାରିବେ କାରଣ ଧାରା 389 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଏହା 'ଲିଖିତ କାରଣ ପାଇଁ' ଏହାର ଆଦେଶକୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ । ଯଦି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଧ୍ୟାନ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିଣାମ ପ୍ରତି ଆକର୍ଷିତ ନହୁଏ, ଯାହା ଦଣ୍ଡବିଧାନ ଉପରେ ପଡ଼ିବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି, ତେବେ ଏହା କିପରି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ କାରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଇପାରିବ ?...... ଯଦି ଦଣ୍ଡାଦେଶ ଆଦେଶ ଜାରି ରଖିବା ଉପରେ ପଡ଼ିବାର ସମ୍ଭାବ୍ୟ ପରିଣାମ ଦର୍ଶାଇ ଅଦାଲତକୁ ଏପରି ଏକ ସଠିକ୍ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା, ତେବେ ଅଦାଲତ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ନିଜର ବିବେକ ପ୍ରୟୋଗ କରିଥାନ୍ତେ ଏବଂ ଯଦି ସେ ଭାବୁଥିଲେ ଯେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ଆଦେଶର

ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ସ୍ଥଗିତାଦେଶ ଆଦେଶ ପାଇଁ ମାମଲା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଛି, ତାହା ସହିତ କିମ୍ବା ବିନା ସର୍ତ୍ତରେ, ଏହା ସେହି ପ୍ରଭାବ ପାଇଁ ଏକ ଆଦେଶ ମଞ୍ଜୁର କରିଥାଇପାରେ । *

ତଥାପି, ଆମେ ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା ଅଧୀନରେ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷମତା ବିଷୟରେ ଆଉ ଚିନ୍ତିତ ହେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ କାରଣ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 311 (2) ର ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରାବଧାନର ଖଣ୍ଡ (a) ପାଇଁ ଯାହା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତାହା ହେଉଛି "ଆଚରଣ ଯାହା ଏକ ଅପରାଧିକ ଅଭିଯୋଗରେ ତାଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଛି" ଏବଂ ଆଚରଣକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବାର କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଫୌଜଦାରୀ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିବା ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଏବଂ ତାଙ୍କ ପଦବୀରୁ ବରଖାସ୍ତ, ଅପସାରଣ କିମ୍ବା ପଦବୀ ହ୍ରାସ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବା କେବଳ ପୁନର୍ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦଣ୍ଡାଦେଶ କିମ୍ବା ଆଦେଶକୁ ସ୍ଥଗିତ କରାଯାଇଥିବା କାରଣରୁ କିମ୍ବା ଉକ୍ତ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ-ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଅପିଲ୍ ବିଚାରାଧୀନ ଜାମିନରେ ମୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା କାରଣରୁ ବାରଣ କରାଯାଇଛି ।

ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ମତ ହେଉଛି ଯେ ଦଣ୍ଡବିଧାନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 311 (2) ର ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରାବଧାନର ଖଣ୍ଡ (a) ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ । ଉକ୍ତ ମତ ପାଇଁ ଆମେ କୌଣସି ଆଧାର କିମ୍ବା ଯଥାର୍ଥତା ଦେଖୁନାହୁଁ । ଏପରି ସମସ୍ତ ମାମଲାରେ ଅଧିକ ଉପଯୁକ୍ତ ଉପାୟ ହେଉଛି ଧାରା ଅନୁଚ୍ଛେଦ (2) ର ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରାବଧାନର ଖଣ୍ଡ(a) ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା, ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଫୌଜଦାରୀ ଅଭିଯୋଗରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ଯଥାସ୍ଥିତି ଆବେଦନ କିମ୍ବା ପୁନରୀକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା ନକରିବା । ଯଦି, ତଥାପି, ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ-ଅଭିଯୁକ୍ତ ଅପିଲ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ଆଦେଶ ସର୍ବଦା ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ଯଦି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ପୁନଃସ୍ଥାପିତ କରାଯାଏ, ତେବେ ସେ ସମସ୍ତ

* ଏହା କମ୍ପାନୀ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 267 ଅଧୀନରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ଏକ ମାମଲା ଥିଲା, ଯାହା ନୈତିକ ଅଧଃପତନ ସହିତ ଜଡିତ ଏକ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ଆଧାରରେ ଅଯୋଗ୍ୟତା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା ।

ସୁବିଧା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ଯାହା ସେ ଚାକିରିରେ ରହି ପାଇଥାନ୍ତେ । ଅନ୍ୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମଟି ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲା, ଯଥା , ଆବେଦନ, ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରତିକାର ଶେଷ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରିବା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ହେବ ନାହିଁ, କାରଣ ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଫୌଜଦାରୀ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଏକ ଗୁରୁତର ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ସେବା ଜାରି ରଖିବା । ଏହା ମନେ ରଖିବା ଉଚିତ ଯେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 311 (2) ର ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରାବଧାନର ଖଣ୍ଡ (a) ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କେବଳ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ଯେଉଁଠାରେ ତାଙ୍କ ଦଣ୍ଡବିଧାନର କାରଣ ହୋଇଥିବା ଆଚରଣ ଏପରି ଯେ ଏହା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 311 (2) ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ତିନୋଟି ପ୍ରମୁଖ ଦଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସିଟିର ଯୋଗ୍ୟ । ଶଙ୍କରଦାସ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ, [1985] 2 S.C.R. 358 ମାମଲାରେ ଏହି ଅଦାଲତଙ୍କ ରାୟ ଅନୁଯାୟୀ :

> " ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 311 (2) ର ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରାବଧାନର ଖଣ୍ଡ (a) ସରକାରଙ୍କୁ "ଆଚରଣ ଆଧାରରେ ଯାହା ଏକ ଫୌଜଦାରୀ ଅଭିଯୋଗରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଛି" ଚାକିରିରୁ ବରଖାସ୍ତ କରିବାର କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ କ୍ଷମତା ଭଳି ସେହି କ୍ଷମତାକୁ ଯଥାର୍ଥ, ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଏବଂ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ପଡିବ । ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ, ସମ୍ବିଧାନରେ ବିଚାର କରାଯାଇ ନାହିଁ ଯେ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଯିଏ ଯାନବାହନ ନରଖିବା ସ୍ଥାନରେ ତାଙ୍କ ସ୍କୁଟର ରଖିଥିବା ପାଇଁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ଚାକିରିରୁ ବରଖାସ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ । ସେ ହୁଏତ ଦଣ୍ଡର ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଶୁଣାଣି ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହୋଇନପାରନ୍ତି କାରଣ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 311 (2) ର ଦ୍ୱିତୀୟ ପ୍ରାବଧାନର ଖଣ୍ଡ (a) ସେହି ଅନୁଚ୍ଛେଦର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରୟୋଗଯୋଗ୍ୟ କରେ ଯେତେବେଳେ ଆଚରଣ ଆଧାରରେ ଜଣେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଉପରେ ଜରିମାନା ଲାଗୁ କରାଯାଏ ଯାହା ଏକ ଫୌଜଦାରୀ ଅଭିଯୋଗରେ ତାଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଛି । କିନ୍ତୁ ଦଣ୍ଡ ଲାଗୁ କରିବାର ଅଧିକାର ସହିତ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ମଧ୍ୟ ରହିଛି ।

ତେଣୁ ଯାହା ପ୍ରକୃତରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତାହା ହେଉଛି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଆଚରଣ ଯାହା ଏକ ଅପରାଧିକ ଅଭିଯୋଗରେ ତାଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ, ଏହି ମାମଲାରେ, ଏକ ଅପରାଧିକ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ତରଦାତା ଦୁର୍ନୀତି ଅଭିଯୋଗରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି । ଅପିଲ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଉକ୍ତ ଦଣ୍ଡବିଧାନ ଖାରଜ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଏପରି

ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଚାକିରିରେ ରଖିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ। ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି, ଯଦି ସେ ଅପିଲ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ସଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ମାମଲାର ସମୀକ୍ଷା ସର୍ବଦା ଏପରି ଭାବରେ କରାଯାଇପାରିବ ଯେ ସେ କୌଣସି ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ଭୋଗ କରିବେ ନାହିଁ।

ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସକୁ ରଦ୍ଦ କରିବାର ଆଉ ଏକ କାରଣ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି, ଯଥା, ଫୌଜଦାରୀ ଅଦାଲତ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ 4.2.1991 ରେ ଥିବାବେଳେ, ଆକ୍ଷେପିତ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ କେବଳ 27.10.1993 ରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । ଅପିଲକାରୀ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଛନ୍ତି ଯେ ଯଦିଓ ଫୌଜଦାରୀ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପରେ ତୁରନ୍ତ ଉତ୍ତରଦାତା ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବା ବିଷୟରେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଥିଲେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦଣ୍ଡାଦେଶକୁ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବା ଆଦେଶ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଉତ୍ତରଦାତା ଙ୍କ ବିରୋଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ କି ନାହିଁ ତାହା ସନ୍ଦେହ ଥିଲା । ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଆଇନଗତ ପରାମର୍ଶ ପାଇବା ପରେ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । ଆମ ମତରେ, କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ, ଯଦି ଏହାକୁ ଏପରି କୁହାଯାଇପାରିବ, ସଠିକ୍ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି-ଏବଂ ଯେକୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ବିଳମ୍ବ ଏପରି ନୁହେଁ ଯେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ବ୍ୟର୍ଥ କରିବ।

ତଦନୁସାରେ ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଆଦେଶ ବାତିଲ କରାଯାଇଛି।

ଯେହେତୁ ଅପିଲକାରୀ ନିଜେ ଉକ୍ତ ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ଆଦେଶ ପାରିତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ କାରଣ ଦର୍ଶାଅ ନୋଟିସ ଜାରି କରିବାକୁ ବାଛିଛନ୍ତି, ତେଣୁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଆଜିଠାରୁ ଚାରି ସପ୍ତାହ ସମୟ ଦିଆଯାଇଛି । ଅପିଲକାରୀ ଏହା ପରେ ଏପରି ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାକୁ ସ୍ୱାଧୀନ ଅଟନ୍ତି ଯାହା ପରିସ୍ଥିତିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିବ।

କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ବିନା।

ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା।

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :
କ୍ରିଷ୍ଣା ଦାଶ
ଅନୁବାଦିକା
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।